

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ  
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ  
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2017  
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

**A.**

Στο κείμενό του ο συγγραφέας πραγματεύεται το θέμα του πολέμου. Αφού διαπιστώνει το γεγονός πως ο 20<sup>ος</sup> αιώνας ήταν εκείνος με τα περισσότερα θύματα στην ιστορία, αναφέρεται στο μεγάλο αριθμό των νεκρών που υπήρχαν στις διάφορες πολεμικές συγκρούσεις κατά τη διάρκεια του. Θεωρεί, πλέον, δύσκολη τη διάκριση μεταξύ πολέμου και ειρήνης, ενώ τονίζει την αδυναμία επιβολής της παγκόσμιας τάξης ακόμα και από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς. Οι ένοπλες συγκρούσεις έχουν μεταβληθεί λόγω του παγκόσμιου συσχετισμού δύναμης. Εκφράζει την άποψη ότι καμία πολεμική αναμέτρηση δεν έληξε με ένα σαφές αποτέλεσμα, ως συνέπεια της ανυπαρξίας των πρώην κομμουνιστικών καθεστώτων, αλλά και της αποτυχίας των ΗΠΑ. Τέλος, εκτιμά πως οι ένοπλες συγκρούσεις θα συνεχιστούν και κατά τη διάρκεια του 21<sup>ου</sup> αιώνα.

(117 λέξεις)

**B.1.**

- ✓ Σωστό
- ✓ Σωστό
- ✓ Λάθος
- ✓ Λάθος
- ✓ Λάθος

**B.2.** Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την **επίκληση στη λογική με τεκμήρια**. Πιο συγκεκριμένα, παραθέτει αριθμητικά και στατιστικά στοιχεία, καθώς και ιστορικά γεγονότα και παραδείγματα.

✓ «υπολογίζεται σε 187 εκατομμύρια, δηλαδή στο 10% του πληθυσμού της Γης το 1913. Το πιο εντυπωσιακό είναι πως βαθμιαία εξέλιπε η διάκριση ανάμεσα σε μάχιμους και αμάχους: στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μόνο το 5% των θυμάτων ήταν άμαχοι, έναντι 66% στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο».

Χρησιμοποιεί, όμως, και την **επίκληση στη λογική με επιχείρημα**. Το απόσπασμα: «Ο εικοστός αιώνας ήταν ο πιο φονικός στην ιστορία του ανθρώπου» και «Μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, αυτό το ποσοστό έχει αυξηθεί,

επειδή οι περισσότερες ένοπλες συγκρούσεις δε διεξάγονται από τακτικούς στρατούς, αλλά από ομάδες ατάκτων» αποτελεί ένα συλλογισμό.

**B.3.α.** Η 3η παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου – αποτελέσματος.

Πιο συγκεκριμένα, στη θεματική πρόταση βρίσκεται το αίτιο «Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά ... το μονοπώλιο της εξουσίας». Στην τελευταία πρόταση της παραγράφου εντοπίζουμε το αποτέλεσμα «Τόσο η φύση ... κυρίαρχων κρατών».

(Σ.Σ. θα μπορούσε να απαντήσει κάποιος ότι η παράγραφος αναπτύσσεται με αιτιολόγηση, καθώς η θεματική πρόταση είναι διατυπωμένη έτσι, ώστε να μας δημιουργεί το ερώτημα «γιατί», ενώ οι λεπτομέρειες απαντούν στο ερώτημα αυτό. Η ύπαρξη, όμως, ειδικά του ρήματος «έχουν αλλάξει» στην τελευταία πρόταση της παραγράφου σηματοδοτεί ένα αποτέλεσμα. )

**B.3.β.** Η 3η παράγραφος του κειμένου απαρτίζεται από:

**Θεματική πρόταση:** «Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά ... το μονοπώλιο της εξουσίας.»

**Λεπτομέρειες:** «Τα τελευταία 30 χρόνια ... γίνει πιο σοβαρές. »

**Πρόταση Κατακλείδα:** «Τόσο η φύση ... κυρίαρχων κρατών.»

**B.4.α.**

- ✓ **βαθμιαία:** σταδιακά
- ✓ **αλλάξει:** μεταβληθεί
- ✓ **βραχύβιες:** σύντομες
- ✓ **πρόβλεψης:** πρόγνωσης
- ✓ **ενδημική:** τοπική

**B.4.β.**

- ✓ **συνολικός:** μερικός
- ✓ **ανυπαρξία:** ύπαρξη
- ✓ **κρατικές:** ιδιωτικές
- ✓ **επέτεινε:** σταμάτησε
- ✓ **κατεστάλησαν:** επιτράπηκαν

**B.5.** Γενικά, η άνω και κάτω τελεία δηλώνει ότι θα ακολουθήσει παράθεμα από ξένο κείμενο, απόφθεγμα, παροιμία ή ευθύς λόγος. Χρησιμοποιείται ακόμη στις περιπτώσεις που αναλύουμε ή ερμηνεύουμε κάτι που έχουμε καταγράψει.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η φράση που ακολουθεί της άνω και κάτω τελείας επεξηγεί εκείνη που προηγείται. Εδώ, διευκρινίζεται ποια ακριβώς είναι η πρόβλεψη στην οποία αναφέρεται ο συγγραφέας.

Γ.

**Κειμενικό είδος:** Ομιλία

**Επικοινωνιακή περίσταση:** Ομιλία που εκφωνείται σε ένα αντιπολεμικό συλλαλητήριο που διοργανώνεται στην περιοχή

**Ρηματικά πρόσωπα:** α' και γ' ενικό και πληθυντικό

**Ύφος:** απλό, αλλά και επίσημο, εξαιτίας της σοβαρότητας του θέματος

### Ενδεικτικός πρόλογος

Αγαπητοί παρευρισκόμενοι και παρευρισκόμενες,  
Βρισκόμαστε όλοι εδώ σήμερα, με αφορμή το αντιπολεμικό συλλαλητήριο στο οποίο καλούν εργατικά σωματεία και φορείς της πόλης μας. Μου δίνεται η τιμή, εκπροσωπώντας το μαθητικό μας συμβούλιο, να επιχειρήσω να διατυπώσω την άποψή μου σχετικά με τις αιτίες που γεννούν σήμερα τον πόλεμο. Ταυτόχρονα, όμως, είναι εξαιρετικά επίκαιρο και χρήσιμο να αναφερθούμε και στο πώς μπορεί να εξασφαλισθεί η ειρήνη σήμερα σε κάθε γωνιά του πλανήτη μας.

**Κύριο μέρος**

**1ο ζητούμενο:** Σχολιασμός της επικρατούσας άποψης πως η ευθύνη για τους πολέμους βαραίνει εκείνους που τους σχεδιάζουν και τους υλοποιούν.

✓ **Ισχυροί της γης:** όλοι εκείνοι οι οποίοι αποβλέπουν στην κατάκτηση εδαφών, στο έλεγχο των σφαιρών επιρροής και των πλουτοπαραγωγικών πηγών ενέργειας σχεδιάζουν και υλοποιούν τους πολέμους. Το διαρκές κυνήγι του κέρδους. Πολλές φορές, ο πόλεμος διεξάγεται με διάφορα προσχήματα, όπως «της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας», «της επικράτησης της δημοκρατίας», «της υπεράσπισης της ανεξιθρησκίας» κ.α. «Ο πόλεμος αποτελεί τη συνέχιση της πολιτικής με άλλα, πιο βίαια μέσα», όπως ανέφερε ο Πρώτος διανοητής της υψηλής τέχνης του πολέμου Καρλ φον Κλάουζεβιτς (1780-1831) στο διάσημο πόνημά του «Περί Πολέμου».

✓ **Βιομηχανίες όπλων:** όσοι κατέχουν τις βιομηχανίες κατασκευής οπλικών συστημάτων πιέζουν για τη διεξαγωγή πολεμικών αναμετρήσεων. Κάθε πεδίο μάχης αποτελεί πρώτης τάξεως ευκαιρία για αυτούς, να πουλήσουν όπλα, να εξαργυρώσουν το θάνατο με κέρδη.

✓ **Επιστήμη – επιστήμονες:** επιστήμονας θεωρείται εκείνος που θέτει την επιστήμη του προς όφελος της λαϊκής ευημερίας. Όμως, δεν είναι λίγες οι φορές που συμβαίνει το αντίθετο. Είναι πολλά τα παραδείγματα επιστημόνων, οι οποίοι δε δίστασαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, προκειμένου να συμβάλλουν στον αφανισμό του ανθρώπινου είδους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι επιστήμονες εκείνοι που συνεργάστηκαν με τους Ναζί, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου.

✓ **Οι ευθύνες καθενός από εμάς:** όταν κάποιος μένει απαθής στο δράμα άλλων λαών, όταν μένει σιωπηλός ή αμέτοχος, η στάση αυτή σημαίνει συνενοχή (εδώ θα μπορούσαμε να αναφερθούμε επιγραμματικά και στις αιτίες που γεννούν τους πολέμους).

**2ο ζητούμενο: Πόσο μπορεί να συμβάλει ο καθένας μας στην προστασία της ειρήνης; (θα μπορούσε να διατυπωθεί και ως προϋποθέσεις για την αποφυγή του πολέμου)**

- ✓ Πνευματική καλλιέργεια – άνοδος του πνευματικού επιπέδου των λαών.
- ✓ Έλεγχος των εξοπλισμών, βήματα στον πυρηνικό αφοπλισμό των δυνάμεων που κατέχουν τα πυρηνικά όπλα.
- ✓ Μέτρα στην κατεύθυνση επίλυσης του ενεργειακού προβλήματος (αν σκεφτούμε ότι μια σειρά από πολέμους γίνονται για ενεργειακούς λόγους).
- ✓ Η ευθύνη των επιστημόνων και του ρόλου που καλούνται να διαδραματίσουν.
- ✓ Η συλλογική, οργανωμένη δράση του εργατικού, λαϊκού κινήματος.
- ✓ Η πάλη για κοινωνική δικαιοσύνη και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- ✓ Κρίνεται αναγκαία η προβολή δημοκρατικών και ανθρωπιστικών προτύπων και ιδεωδών.

## Ενδεικτικός επίλογος

Η γειτονιά μας, τα Βαλκάνια, είναι μία περιοχή η οποία κατά το παρελθόν έχει γνωρίσει από πρώτο χέρι τον πόλεμο. Ταυτόχρονα, όμως, αποτελεί και παράδειγμα αντίστασης σε τέτοιες προσπάθειες, με τους λαούς να επιδεικνύουν την αλληλεγγύη τους σε βασανισμένους συνανθρώπους μας. Απαιτείται σήμερα από όλους μας να κατανοήσουμε πως ο κίνδυνος μιας πιο γενικευμένης πολεμικής σύρραξης δεν είναι ένα απίθανο ενδεχόμενο. Για αυτό, και θα πρέπει να ορθώσουμε το ανάστημά μας σε τέτοιες ενέργειες και λογικές.

Σας ευχαριστώ